

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē niḡamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ ṣaḍviṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ ṣaḍviṃśaḥ sargaḥ ॥

sītāyāḥ karuṇō vilāpaḥ svaprāṇaparityāganiścayaśca
prasaktāśrumukhī tvēvaṃ
bruvatī janakātmajā ।
adhōgatamukhī bālā
vilaptumupacakramē ॥ 5.26.1 ॥

unmattēva pramattēva
bhrāntacittēva śōcatī ।
upāvṛttā kiśōrīva
vicēṣtantī mahītalē ॥ 5.26.2 ॥

rāghavasya pramattasya
rakṣasā kāmarūpiṇā ।
rāvaṇēna pramathyāha -
mānītā krōśatī balāt ॥ 5.26.3 ॥

rākṣasīvaśamāpannā
bhartsyamānā ca dāruṇam ।
cintayantī suduḥkhārtā
nāhaṃ jīvitumutsahē ॥ 5.26.4 ॥

nahi mē jīvitēnārthō
naivārthairna ca bhūṣaṇaiḥ |
vasantyā rākṣasīmadhyē
vinā rāmaṃ mahāratham || 5.26.5 ||

aśmasāramidaṃ nūna -
mathavāpyajarāmaram |
hṛdayaṃ mama yēnēdaṃ
na duḥkhēna viśīryatē || 5.26.6 ||

dhiṇmāmanāryāmasatīṃ
yāhaṃ tēna vinā kṛtā |
muhūrtamapi jīvāmi
jīvitaṃ pāpajīvikā || 5.26.7 ||

caraṇēnāpi savyēna
na sprśēyaṃ niśācaram |
rāvaṇaṃ kiṃ punaraham
kāmayēyaṃ vigarhitam || 5.26.8 ||

pratyākhyānaṃ na jānāti
nātmānaṃ nātmanaḥ kulam |
yō nṛśaṃsasvabhāvēna
māṃ prārthayitumicchati || 5.26.9 ||

chinnā bhinnā prabhinnā vā
dīptā vāgnau pradīpitā |
rāvaṇaṃ nōpatiṣṭhēyaṃ
kiṃ pralāpēna vaściram || 5.26.10 ||

khyātaḥ prājñāḥ kṛtajñaśca
 sānukrōśaśca rāghavaḥ |
 sadvṛttō niranukrōśaḥ
 śaṅkē madbhāgyasaṅkṣayāt || 5.26.11 ||

rākṣasānāṃ janasthānē
 sahasrāṇi caturdaśa |
 ēkēnaiva nirastāni
 sa mām kiṃ nābhipadyatē || 5.26.12 ||

niruddhā rāvaṇēnāha -
 malpavīryēṇa rakṣasā |
 samarthaḥ khalu mē bhartā
 rāvaṇaṃ hantumāhavē || 5.26.13 ||

virādhō daṇḍakāraṇyē
 yēna rākṣasapuṅgavaḥ |
 raṇē rāmēṇa nihataḥ
 sa mām kiṃ nābhipadyatē || 5.26.14 ||

kāmaṃ madhyē samudrasya
 laṅkēyaṃ duṣpradharṣaṇā |
 na tu rāghavabāṇānāṃ
 gatrōdhō bhaviṣyati || 5.26.15 ||

kiṃ nu tat kāraṇaṃ yēna
 rāmō dṛḍhaparākramaḥ |
 rakṣasāpahṛtāṃ bhāryā -
 miṣṭām yō nābhipadyatē || 5.26.16 ||

ihasthāṃ māṃ na jānītē
 śaṅkē lakṣmaṇapūrvajaḥ |
 jānannapi sa tējasvī
 dharṣaṇāṃ marṣayiṣyati || 5.26.17 ||

hṛtēti māṃ yō'dhigatya
 rāghavāya nivēdayēt |
 gr̥dhrarājō'pi sa raṇē
 rāvaṇēna nipātitaḥ || 5.26.18 ||

kṛtaṃ karma mahat tēna
 māṃ tathābhyavapadyatā |
 tiṣṭhatā rāvaṇavadhē
 vṛddhēnāpi jaṭāyuṣā || 5.26.19 ||

yadi māmiha jānīyād
 vartamānāṃ hi rāghavaḥ |
 adya bāṇairabhikruddhaḥ
 kuryāllōkamarākṣasam || 5.26.20 ||

nirdahēcca purīṃ laṅkāṃ
 nirdahēcca mahōdadhim |
 rāvaṇasya ca nīcasya
 kīrtiṃ nāma ca nāśayēt || 5.26.21 ||

tatō nihatanāthānāṃ
 rākṣasīnāṃ gr̥hē gr̥hē |
 yathāhamēvaṃ rudatī
 tathā bhūyō na saṃśayaḥ || 5.26.22 ||

anviṣya rakṣasāṃ laṅkāṃ
 kuryād rāmaḥ salakṣmaṇaḥ |
 nahi tābhyāṃ ripurdr̥ṣṭō
 muhūrtamapi jīvati || 5.26.23 ||

citādhūmākulapathā
 ḡḍhramaṇḍalamaṇḍitā |
 acirēṇaiva kālēna
 śmaśānasadr̥śī bhavēt || 5.26.24 ||

acirēṇaiva kālēna
 prāpsyāmyēnaṃ manōratham |
 duṣprasthānō'yamābhāti
 sarvēśāṃ vō viparyayaḥ || 5.26.25 ||

yādr̥śāni tu dr̥śyantē
 laṅkāyāmaśubhāni tu |
 acirēṇaiva kālēna
 bhaviṣyati hataprabhā || 5.26.26 ||

nūnaṃ laṅkā hatē pāpē
 rāvaṇē rākṣasādhipē |
 śōṣamēṣyati durdharṣā
 pramadā vidhavā yathā || 5.26.27 ||

pun̄yōtsavasamṛddhā ca
 naṣṭabhartrī sarākṣasā |
 bhaviṣyati purī laṅkā
 naṣṭabhartrī yathāṅganā || 5.26.28 ||

nūnaṃ rākṣasakanyānāṃ
 rudatīnāṃ grhē grhē |
 śrōṣyāmi nacirādēva
 duḥkhārtānāmiha dhvanim || 5.26.29 ||

sāndhakārā hatadyōtā
 hatarākṣasapuṅgavā |
 bhaviṣyati purī laṅkā
 nirdagdhā rāmasāyakaiḥ || 5.26.30 ||

yadi nāma sa śūrō māṃ
 rāmō raktāntalōcanaḥ |
 jānīyād vartamānāṃ yāṃ
 rākṣasasya nivēśanē || 5.26.31 ||

anēna tu nṛśaṃsēna
 rāvaṇēnādhamēna mē |
 samayō yastu nirdiṣṭa -
 stasya kālō'yamāgataḥ || 5.26.32 ||

sa ca mē vihitō mṛtyu -
 rasmin duṣṭēna vartatē |
 akāryaṃ yē na jānanti
 nairṛtāḥ pāpakāriṇaḥ || 5.26.33 ||

adharmāt tu mahōtpātō
 bhaviṣyati hi sāmpratam |
 naitē dharmāṃ vijānanti
 rākṣasāḥ piśitāśanāḥ || 5.26.34 ||

dhruvaṃ mām prātarāśārthaṃ
 rākṣasaḥ kalpayiṣyati |
 sāhaṃ kathaṃ kariṣyāmi
 taṃ vinā priyadarśanam || 5.26.35 ||

rāmaṃ raktāntanayana -
 mapaśyantī suduḥkhitā |
 kṣipraṃ vaivasvataṃ dēvaṃ
 paśyēyaṃ patinā vinā || 5.26.36 ||

nājānājjīvatīm rāmaḥ
 sa mām bharatapūrvajaḥ |
 jānantau tau na kuryātām
 nōrvyām hi parimārgaṇam || 5.26.37 ||

nūnaṃ mamaiva śōkēna
 sa vīrō lakṣmaṇāgrajaḥ |
 dēvalōkamitō yāta -
 styaktvā dēhaṃ mahītalē || 5.26.38 ||

dhanyā dēvāḥ sagandharvāḥ
 siddhāśca paramarṣayaḥ |
 mama paśyanti yē vīraṃ
 rāmaṃ rājīvalōcanam || 5.26.39 ||

athavā nahi tasyārthō
 dharmakāmasya dhīmataḥ |
 mayā rāmasya rājarṣē -
 rbhāryayā paramātmanaḥ || 5.26.40 ||

drśyamānē bhavēt prītiḥ
 sauhrdaṃ nāstyadrśyataḥ |
 nāśayanti kṛtaghnāstu
 na rāmō nāśayiṣyati || 5.26.41 ||

kiṃ vā mayyaguṇāḥ kēcit
 kiṃ vā bhāgyakṣayō hi mē |
 yā hi sītā varārheṇa
 hīnā rāmēṇa bhāminī || 5.26.42 ||

śrēyō mē jīvitānmartuṃ
 vihināyā mahātmanā |
 rāmādakliṣṭacāritrā -
 cchūrācchatrunibarhaṇāt || 5.26.43 ||

athavā nyastaśastrau tau
 vanē mūlaphalāśanau |
 bhrātarau hi naraśrēṣṭhau
 carantau vanagōcarau || 5.26.44 ||

athavā rākṣasēndrēṇa
 rāvaṇēna durātmanā |
 chadmanā ghātitau śūrau
 bhrātarau rāmalakṣmaṇau || 5.26.45 ||

sāhamēvaṃvidhē kālē
 martumicchāmi sarvataḥ |
 na ca mē vihitō mṛtyu -
 rasmin duḥkhē'tivartati || 5.26.46 ||

dhanyāḥ khalu mahātmānō
 munayaḥ satyasammataḥ |
 jītātmānō mahābhāgā
 yēśāṃ na staḥ priyāpriyē || 5.26.47 ||

priyānna sambhavēd duḥkha -
 mapriyādadhikaṃ bhavēt |
 tābhyāṃ hi tē viyuḡyantē
 namastēśāṃ mahātmanām || 5.26.48 ||

sāhaṃ tyaktā priyēṇaiva
 rāmēṇa viditātmanā |
 prāṇāṃstyakṣyāmi pāpasya
 rāvaṇasya gatā vaśam || 5.26.49 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē
 sundarakāṇḍē ṣaḍviṃśaḥ sargaḥ ||